

Versie: 19 mei 2019

N.V. Rotterdamsche Tramweg Maatschappij

© Allan Kleiweg

Tijd.art. Spreeuwenpraat I & II

Wie in de geschiedenis van de RTM duikt, komt soms onverwachts een pareltje tegen. Zo ook onderstaand bericht, een luchtig rubriekje dat aanstipt dat de RTM-stoomtram minder in een moderne stad paste. Het artikel is geschreven door een zekere Pieter Spreeuw. Het deel van de rubriek dat op de RTM slaat, is overgenomen uit het dagblad 'Het Vrije Volk' van dinsdag 14 december 1948; en een tweede spreeuwenstaartje van vrijdag 24 december 1948. Inclusief tussenkoppen, volzinnen en enkele eventuele schrijf-, stijl-, tik- of zetfouten.

Spreeuwenpraat I

Van de vele spotnamen, die de Rotterdamse stoomtram zich in de loop der jaren heeft verworven, behoort "De Stoof van Kuyper" tot 't verleden. In de bezettingstijd is er weinig gescholden, toen waren er gruwelijker zaken aan de orde van de dag. Na de bevrijding hebben de nieuwe heren van de Rosestraat veel veranderd en verbeterd, maar wie verwachtte dat zij ook met de kwade reputatie van de stoomtram als verkeersgevaar zouden afrekenen, is bedrogen uitgekomen. Mensenlevens wegen gelukkig weer zwaarder dan in de oorlogsjaren. Wat dit betreft, is het goed dat de Rotterdammers zich de betiteling "Moordenaar van Overmaas" of "Moordenaar van de Eilanden" weer gaan herinneren. Het zou echter veel beter zijn, als de R.T.M. er eindelijk eens voor zorgde, dat die krasse termen in onbruik geraakte.

Als de bomen van een spoorwegovergang niet tijdig worden gesloten, gaan er terecht vele protesten op. Maar de banen van de R.T.M. vormen door drukke en drukbevolkte stadswijken één lange, vrijwel onbewaakte overweg. Van de ongelukken in de laatste tijd herinnert men zich de botsing met een vrachtauto, waarbij de locomotief omviel en ook nog brand stichtte. Een aangereden tram van de R.E.T. kwam als ingedeukt sardineblik naast het trottoir te staan. In het boeketje brieven van verontwaardigde lezers vind ik bloempjes als: "Het ouderwetse monster dat dwars door een moderne stad rijdt met als enige beveiliging een fluitje" en "De dagelijkse bedreiging van onze kinderen, de schrik van de argeloze vreemdeling, die zijn ogen niet gelooft als hij plotseling midden op zijn weg een stoomtram ziet aankomen".

Ter bescherming van onze kinderen behoort men althans hekken langs het baanvak te plaatsen, menen sommige briefschrijvers. Anderen dringen op een radicale oplossing aan: "Verplaats het tramstation naar de Boergoendsevlief bij het eindpunt van de R.E.T."

De exploitanten van particuliere autobuslijnen op de Eilanden zijn thans ook, zij het uit zakelijke overwegingen, een aanval op de R.T.M. begonnen. De directie is hun het antwoord schuldig gebleven. Zij zal echter sterker in de strijd staan als zij beteere maatregelen tegen de verkeersongelukken gaat treffen. Ik kan uit één van de brieven nog dit rake citaat aanbieden: “Op de bewogen vergaderingen van de aandeelhouders wordt over geldzaken gesproken. Deze heren moeten ook eens bewogen worden door de verminkte kinderen en andere slachtoffers van hun Moordenaar”.

- / -

Spreeuwenpraat II

De critiek van vele lezers op de “Moordenaar van Overmaas” heeft weerklank in de gemeenteraad gevonden. Een commissie zal een onderzoek naar het baanvak en de gevaarlijke wegkruisingen instellen. Als de R.T.M. zich voorneemt alle medewerking aan een goede oplossing te verlenen, wens ik de directie prettige Kerstdagen. Alle andere lezers, ook u, secretaris van de S.O.V., die uit tragikomisch misverstand opnieuw een boze brief het geschreven, wens ik hetzelfde onvoorwaardelijk toe.

PIETER SPREEUW.

Beschouwing

- Ook in het dagblad ‘Het Vrije Volk, op sociaal-democratische grondslag, was soms te lezen dat een tram niet over straat behoort te rijden. De trams van de RTM werden, ondanks alle moderniseringspogingen, als ouderwets en achterhaald ervaren. Ze moesten hoognodig opgeruimd worden. Langs de Boergoensevliet liep de dubbelsporige trambaan achter een afscheidingheg. Zestig jaar lang kwam éénmaal per uur de tram naar Spijkenisse langs.

- De RTM-tram is verdwenen en nu rijdt minstens vijfmaal per uur over deze trambaan RET-tramlijn 2. Iedereen is content met de goede verbinding die de tram haar reizigers biedt.

- Uit veiligheidsoverwegingen reed de RTM-tram met lage snelheid door Rotterdam-Zuid. Maar deze maatregel werkte soms averechts. Jongetjes die op avontuur uit waren, zagen in de lage rijsnelheid een ‘uitnodiging’ om voor een kort plezierritje op de treeplank van één van de rijtuigen te klauteren. Helaas pakte dit een enkele keer verkeerd uit. Hoe spijtig het voor de familie van deze verongelukte kinderen ook was, de RTM viel weinig te verwijten. In onze tijd kunnen we ook maar bar weinig doen tegen domheden van zogenaamde ‘treinsurfers’ ...

Het artikel gaat hieronder verder ...

M 1806 'Bergeend', zonder tram, langs de Boergoensevliet. 2 Mei 1959

Pieter Spreeuw.

Bronnen:

- Bron artikel (I): Delpher, dagblad 'Het Vrije Volk' van 14 december 1948, bladzijde 3 . Auteur: Pieter Spreeuw. Link naar originele publicatie: <https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:010949917:mpeg21:p003>
- Bron artikel (II): Delpher, dagblad 'Het Vrije Volk' van 24 december 1948 . Auteur: Pieter Spreeuw. Link naar originele publicatie: <https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:010949926:mpeg21:p007>
- Afbeelding 69g.1: M 1806 - Fotograaf: Hans Oerlemans.
- Afbeelding 69g.2: Pieter Spreeuw - Fotograaf: Herman Kraaij.